

Emanuel Lešehrad: *Osamělost*

Dny mé jsou morosní a kalné,
v nich paprsk slunce nezasvítí.
Znám kraje zahálčivé, dálné,
kde možno vzdálen světa sníti.

To krajina je nekonečná,
kdes v provincii hladkých plání,
tam v horách sedí Zima věčná
pod klenbou Šera bez svítání.

Ni paprsk slunce nezasvítí
dnes v dny mé nervosní a chladné.
Je zmrazené mé živobyті,
jak zem, kde věčná Zima vládne.

(ze sb. *Květy samoty*, 1899)

Antonín Sova: *Smilování*

Vše vadlo na mně, kořeny v černé zemi svrasklé a skrčené,
mé větve holé jak pěsti zaťaté k zrudlému hrozily nebi...
Já nebyl sám však, tisíce bylo nás, nás byly miliony,
my vadli... Byl podzim, byl podzim, podzim vyžilých kultur.

A bože můj, za listem list, květ za květem a snět za snětí,
trysk pryskyřičných šťav za vůní rozechvěných,
vše haslo tiše, dumavě, hasly nás miliony,
a naše větve vzdorné jak pěsti k rudému hrozily nebi...

A jednou, když zoufal jsem již v severních metelích,
kdos Velký přišel, pod mými větvemi spočinul zemden
a smilovav se, vyrval mne s kořeny při východu Slunce.

Mne přesadil v Údolí nového království... V klidném jitru
mé nové květy vzhohely po snivých, měsíčných nocích,
den jarní byl... A člověk šel a hluboké oral tu brázdy.

(ze sb. *Údolí nového království*, 1900)

Viktor Dyk: *Země Chelčického 14.*

V tu krajinu jsem také zabloudil.
Rašelinatá, bořící se půda.
Z nedávných bitev tábor koster zbyl,
a slunce plála před západem rudá.

– – Leč potom rozstřel soumrak křídla zlá.
Lze se jen modlit, nelze něco říci.
Příroda sama jaksi zamlklá.
Zamlklá a moralizující – –

Jsou monotónní, šedé krajiny
a perspektivy bezútěšné vždycky.
I v dětských očích leží doktríny,
bizarní traktát teologický.

A jak jdu, úzkost roste v duši mé
před někým, kdo je příliš Spravedlivý.
Zvuk slova láska, o němž mluvíme,
má akcent chladný, sofistický, lstivý.

Do nebe hledím, pouhý přísný sen,
jediná touha, intenzivní, čistá.
Ve slávě světa d'ábel zosobněn,
v oblacích slunce je však oko Krista.

To oko Krista hypnotizuje.
Evangelia sen sním velkolepý.
Pasivní duše za vše děkuje,
plod zakrnělý děkuje těch stepí.

To oko Krista hypnotizuje.
Rybářů vidím Galilejských sbory.
A dobře zřím-li, kdes se rýsuje
netrpělivý stín... stín Bílé Hory.

(ze sb. *Marnosti*, 1900)